

guruan krisian sartzen direnak. Herrigintza eta hezketa osoa ere bai. Eta honek urduri eta larritzen gaitu. ■ *Antonio Iraola.*

Alkoholismoa, gizarte arazoa

Alkoholismoaren arazoa benetan larria da gure gizartean. Are larriagoa Euskal Herrian. Estatu mailan populazio alkoholikoa %2tik %3rako da. Bizkaian, gehiago, %5ekoa. Are gehiago Barakaldon: %68koa. Ikaragarria da.

Datu hauk Fernando Marquinez bilbotar mediku psikiatra batek eginikako estudio berri batetik jaso ditut. Bistan da datu hauen aurreko lehen konklusioa: arazo honi lehenbailehen draga jarri behar zaio. Baina nola? Ez, noski, alkohola igotzearekin eta telebistan propaganda debekatzearekin bakarrik. Gizarte moldaketa berri bat eskatzen da, ohitura berri batzuk, inguru desberdina. Marquinez-ek aipatzen duen puntutxo bat azpimarratu nahi nuke nik hemen:

«Si una persona no tiene dónde esparcirse, si no dispone de actividades deportivas, culturales o recreativas que le satisfagan. Si en vez de encontrar zonas verdes, cada dos pasos ve una taberna... El medio, la situación es propensa a que ese individuo entre en los bares y se habitúe al vino y al alcohol...».

Taberna gutiago eta kultur etxe gehiago, esaten zuen besteak. ■ *Unai Nabea.*

Nikaragua eta beste...

Aspaldian ezaguna zaigu Nikaraguako herriaren samina Somozaren hatzapar otsotietatik libratu nahian. Nobela dramatiko bat irakurri edo jarraitu ohi dugun bezala, azkenerako ohitu egin gara hango berrien entzutera eta irakurtzera. Egunkarietan agertu den zenbait gertakizun, agintea eskuetan dutenen jolas entretengarri bezala eman zaigu. Batzuen humilapena besteen asegarri eta pozkarri gertatzen da. Gutxi batzuk nahi duten guztia egiten bait dute lege eta giza eskubide guztien gaindi. Ezin daiteke uler, bestela, kaleetan zauriturik daudenak gasolinaz igurtzi eta guardia nazionalak erre-tzea; edo atxilotuei egiten zaizkien torturak, besoak moztuaz edo ez-tarrian ebaki bat eginaz, mihina handik atera korbata baten antzera eta zintzilik utzi sadismo guztiaz. «Homo homini lupus» esan zuenak asmatu zuen; eta agian, hau esan zenean baino egia handiagoa dateke gaur. Gaizto izateko gaitasuna norainokoa dugun pentsatzea zaila egiten zaigu.

Are saminagoa da oraindik holako egoera batetan bizirik kanpoko inork ez jakitea eta ez jakin ahal izatea. Holako zenbait dikta-duraren pean daudenek nolabait salatu nahi dute publikoki beren bizi ezina. Sarritan publiko honen jakiteko mediorik ezaren eta beste batzuen ixiltzeko interesen biktima izaten jarraitzera kondenatuak egoteak min handiagoa damaie. Eta honela odolpotzu asko ezkutuan geratu da. Batzuk tiroak harmaz botatzen dituzte. Beharbada disimulorik gabe eta odola azkar ateratzeko moduan. Baina sarritan hau dena eragina da. Tiro hauen atzetik ba daude beste batzuk askoz ere intelijente eta dotoreagoak; hitz eder eta nahastuen artean herriari zurikeria eta zupaketa ederra egiten dihardutenak. Edo, harmaz bakarrik hil ote daiteke gero herri bat?

Ba dakigu parlamentuan ez dela inor hilko tiroka, baina han egingo dituzte herrialde batzuk deusezteko edo txikitzeko legeak. Han ere haundiek indarra dute eta errespetoa bestek ikasteko utzi. Handik zuzendutako eztenkadak berehala datoz herriaren sentimena ukitzera. ■ *Antonio Iraola.*

«Famak kurritu zuen...»

Behin eta berriz, han eta hemen, Bergarako Bilkuran eta egunkarrietan, entzuna genuen: Euskaltzaindiak amore ematen ez bazuen, euskal Akademia bat sortuko zutela beraiek. «Beraiek» Kardaberaztarrak dira; eta Euskaltzaindiaren ordez sortu nahi zutena, Estanislao Urruzolaren hitzetan, «Euskal Erriaren Zaindia (edo Izkuntzaindia)» (sic).

Ba, ez. Urriaren 19ko HERRIA ipar aldizkarian irakurri dugunez, holako Akademiarik ez sortzea erabaki da. Hona albistea:

«Famak kurritu zuen zenbait hego-euskaltzalek nahi zutela muntatu akademia berri bat euskaltzaindiaren kontrakoa.

Xede horri buruz, erran daukutenetz, egin da Tolosan bilkura bat eta bozak eman dituzte ea komeni zen bigarren Akademia horren muntatzea. 27-k baietz ihardetsi dute; 7-k ezetz. Hain xuxen, zazpi horietan Manuel de Lecuona eta Berrondo jauna izanki, don Manuel nahiko zuten 27-ek buruzagi, eta don Pedro idazkari. Ikusiz hauiek ez zutela saltsarik nahi, denek uko egin diote bigarren Akademiari».

Baina hau idatzita gero, beste fama batek kurritu du. Baietz, Euskeraren Akademia sortzea erabaki dela jakin dugu berrikitan. Akademia? Antieuskaltzaindia da hau, eta ez besterik. Da, edo izan nahi luke. Ikusteko bait dago honen etorkizuna, lehen ere bazuten «Idazleen Eskola (?)». Gauza batek ez du zalantzarik: nahasbide izango da. Guztion zoritxarrerako, gure ustetan. ■ *Joan Larrinaga.*